

Uwagi i komentarze do projektu aktualizacji strategii Krakowa z perspektywy mieszkańca.

Odnosząc się do dokumentu strategicznego opisującego potencjał Krakowa i jego mieszkańców, nasze wartości i wyzwania nas czekające, poniżej proponujemy cele strategiczne, wraz uzasadnieniem. Z góry dziękujemy za możliwość ich zaprezentowania.

~Mieszkańcy

Poniżej 6 proponowanych celów strategicznych, definiujących warunki brzegowe realizacji wizji miasta-aglomeracji formatu światowego, o światowym poziomie życia mieszkańców i usług, świadczonych zarówno mieszkańcom jak i przyjezdnym i inwestorom:

1. Kraków aglomeracją rosnącego dobrostanu mieszkańców, każdej z dzielnic i całego miasta.
2. Kraków miastem samodzielnych dzielnic, dynamicznych, decyzyjnych i sprawczych
3. Kraków inkluzywnym miastem aktywnych mieszkańców, partycypujących we władzach i decyzjach, dzielnic i miasta.
4. Kraków miastem pierwszego wyboru dla pracowników i inwestorów branż wysokich technologii i nauki, z kraju i ze świata.
5. Kraków miastem zrównoważonych korzyści i kosztów funkcjonowania wszystkich branż, pracujących na dobrobyt swój, miasta i mieszkańców
6. Kraków miastem bezpiecznym dla mieszkańców, inwestorów i przyjezdnym.

Uzasadnienie i rozwinięcie celów strategicznych:

Ad 1 Uważamy, że cel strategiczny wprost adresujący dobrostan mieszkańców jest kluczowy dla osiągnięcia sukcesu biznesowego, zarówno samego miasta jak i inwestorów/przedsiębiorców, w dłuższej perspektywie czasu; nawet jeżeli w krótkiej perspektywie może oznaczać to zmniejszenie skali eksploatacji tkanki miejskiej i społecznej, przez niektóre branże takie jak np. nocna rozrywka, sprzedaż alkoholu, turystyka alkoholowa i rozrywkowa (wewnętrzna i zewnętrzna).

Proponujemy by do tego celu przypisać wszystkie, dotychczas rozproszone, inicjatywy, związane z: ekologią, czystą energią, czystym transportem, opieką medyczną, edukacją, opieką nad dziećmi, parkami, sportem rekreacyjnym, walką ze smogiem, jakością planowania przestrzennego, profilaktyką zdrowia, etc.

Dzięki temu uzyska się efekt synergii tych działań, maksymalizując efekt, minimalizując koszty.

W tym punkcie zwracamy również uwagę na słowo „aglomeracja” – uważamy, że Kraków w perspektywie 2050 jest miastem-aglomeracją, w ramach którego, zarówno infrastruktura (m.in. komunikacyjna i energetyczna) jak u regulacje (m.in. klimatyczne) są zintegrowane i wyrównane z poziomem infrastruktury i regulacji samego miasta Krakowa – bez rozwiązania problemów miast/gmin ościennych, nie ma skutecznych rozwiązań dla samego miasta.

Ad 2 Uważamy, że bez decentralizacji i bez silnego upodmiotowienia dzielnic, miasto:

- nie rozwiąże kluczowych problemów takich jak:
 - depopulacja i gentryfikacji historycznych dzielnic Krakowa,
 - braku skutecznej egzekucji regulacji miejskich
 - brak skutecznej egzekucji porządku publicznego, co prowadzi do anarchizacji życia społecznego, zwłaszcza w Dzielnicy I
- nie zrealizuje idei miasta 15minutowego, którą w realiach i skali Krakowa, trzeba realizować jako „dzielnica 15minutowa”, gdzie to dzielnica, w swoim obrębie, dostarcza wszystkie niezbędne usługi, minimalizując ilość i odległości niezbędnych przemieszczeń mieszkańców, dzięki kompletnej i zdywersyfikowanej ofercie usług (w tym rozrywkowo-wypoczynkowej)

- nie będzie w stanie zapewnić rosnącego dobrostanu mieszkańców każdej z dzielnic (patrz cel nr 1), ze względu na zupełnie różne role, możliwości i ograniczenia, poszczególnych dzielnic, zwłaszcza w tak silnym kontekście historycznym.

Ad 3 Uważamy, że dotychczasowa formuła włączania mieszkańców w decyzje władz i urzędów miasta, a w konsekwencji obecny model samorządowości, wyczerpał się.

Warunkiem krytycznym aktywizacji mieszkańców - rewitalizacji tkanki społecznej miasta i dzielnic - jest aktywizacja mieszkańców poprzez faktyczne przeniesienie części kompetencji centralnych na rzecz decyzyjnych i sprawczych dzielnic, z jednoczesnym rozszerzeniem bezpośredniego udziału mieszkańców w planowaniu, zarządzaniu i kontrolowaniu (także finansowym) przedsięwzięć dzielnicowych i miejskich, w tym zwłaszcza zwiększenie roli i udziału tzw. budżetów partycypacyjnych. W tym punkcie zwracamy również uwagę na podwójne znaczenie słowa „inkluzywne”:

- włączanie mieszkańców, z poszanowaniem ich różnorodności i kondycji
- włączanie przyjezdnych, bez szkody dla mieszkańców

Ad 4 Uważamy, że Kraków osiągnął już rozpoznawalność na poziomie światowym jako podstawowa destynacja turystyczna, zarówno destynacja ze względu na dziedzictwo jak i rozrywkę.

Stawiamy tezę, że dalsza popularyzacja Krakowa jako destynacji turystycznej jest kontrproduktywna ze względu na odwrotnie proporcjonalne przychody do kosztów, zarówno bezpośrednich jak i kosztów alternatywnych, w tym utraconych podatków i dobrostanu mieszkańców.

Dalsze uwalnianie potencjału Krakowa powinno być oparte na popularyzacji Krakowa jako podstawowej destynacji dla dużych inwestycji opartych na nauce i wysokich technologiach, przyciągając ekspertów wraz z rodzinami z całego świata, likwidując depopulację historycznych dzielnic Krakowa.

Ad 5 Uważamy, że kluczem do realizacji wizji miasta-aglomeracji o światowym poziomie dobrostanu mieszkańców jest zarządzanie oparte o:

- obiektywne kryteria wyboru kluczowych urzędników i weryfikacji ich decyzji,
- transparentne założenia ekonomiczne podejmowanych decyzji, zarówno przychodów jak i kosztów – bezpośrednich i pośrednich
- transparentność finansowa branż funkcjonujących na terenie miasta, gdzie żadna nie może uzyskiwać profitów nieproporcjonalnych w stosunku do profitów miasta, po uwzględnieniu kosztów bezpośrednich i pośrednich.

Stawiamy tezę, że obiektywność i transparentność wymaga zaadresowania w strategii, co jest warunkiem krytycznym dla przejścia z miasta „postkolonialnego”, którego podstawą funkcjonowania jest eksploatacja dziedzictwa historycznego, w miasto „przyszłości”, którego podstawą funkcjonowania jest potencjał nauki i nowych technologii, których użytkownicy szanują zarówno dziedzictwo historyczne miasta, jak i jego gospodarzy.

Ad 6 Uważamy, że bezpieczeństwo mieszkańców, zarówno fizyczne jak i psychiczne - jest tak fundamentalne dla dobrostanu mieszkańców i jednocześnie jest w tak złej kondycji, w porównaniu do innych elementów dobrostanu, że rekomendujemy wyciągnięcie tego elementu do poziomu celu strategicznego, realizowanego z poziomu miasta jak i poszczególnych dzielnic, gdzie głównym zagrożeniem jest:

- brak skutecznej egzekucji porządku publicznego, zwłaszcza w Dzielnicy I, zwłaszcza w kontekście nocnej aktywności rozrywkowej i ruchu drogowego
- brak opieki psychologicznej, łatwo dostępnej dla dzieci i młodzieży, poza strukturą służby zdrowia, finansowanej przez NFZ
- brak gotowości na skutki globalnych zmian klimatycznych, w tym zwłaszcza masową migrację klimatyczną i drastyczne podniesienie temperatur w pomieszczeniach mieszkalnych i biurowych

Proponowane mierniki realizacji celów strategicznych i zakres ich definiowania:

Ad 1. Mierniki dobrostanu

- ilość rezydentów każdej z dzielnic i gmin, w każdej z kategorii wiekowej
- ilość dzieci na 1 dorosłego, w każdej z dzielnic i gmin
- długość kolejki do lekarzy specjalistów, z podziałem na specjalizacje w każdej z dzielnic i gmin
- ilość dni bez zagrożenia smogowego w każdej z dzielnic
- ilość mieszkań dostępnych dla rezydentów
- skala dostępnych usług publicznych w każdej z dzielnic

Ad 2. Mierniki samodzielności dzielnic

- ilość decyzji instytucji miejskich zgodnych z uchwałami Rad Dzielnic
- samodzielny udział poszczególnych dzielnic w przychodach, kosztach, inwestycjach
- ilość niezbędnych przejazdów transportem prywatnym/publicznym pomiędzy dzielnicami dla zaspokojenia podstawowych potrzeb, w tym rozrywkowych

Ad 3. Mierniki aktywności i inkluzywności mieszkańców

- udział budżetów partycypacyjnych dzielnic w budżecie miasta
- ilość niezależnych radnych miasta i dzielnic (wybranych z list obywatelskich/społecznych, czyli spoza list partyjnych, „prezydenckich” i o charakterze lobbystycznym)
- zgodność struktury socjo-demograficznej rady miasta i dzielnic ze strukturą socjo-demograficzną mieszkańców miasta i dzielnic

Ad 5. Do wypracowania w porozumieniu ze służbami mundurowymi, gdzie celem mierników jest budowanie motywacji do aktywnego i samodzielnego podejmowania działań, bez konieczności interwencji mieszkańców, i jednocześnie skutecznego, tzn wpływającego pozytywnie na dobrostan mieszkańców.

Uwaga ogólna:

na bazie doświadczeń międzynarodowych korporacji rekomendujemy by w ramach strategii,

cyklicznie monitorować realizację celów strategicznych i ewentualnie je modyfikować, natomiast:

- nie modyfikować wizji, która w ramach perspektywy strategicznej, powinna być stała w wyznaczonym przez strategię czasie,
- współczynniki dla poszczególnych inicjatyw, pozostawić do decyzji w ramach samych projektów/inicjatyw, bez ich definiowania na poziomie strategii, zwłaszcza jeżeli horyzont strategii to 2050 (!)

Komentarze do udostępnionego dokumentu:

1. Przedstawiona w dokumencie misja i wizja jest niezrozumiała dla przeciętnego mieszkańca, czy też inwestora → brak możliwości prostego odróżnienia się od wizji innych miast konkurujących o mieszkańca i kapitał.
2. W dokumencie, w części dotyczącej wartości, rola mieszkańców została zrównana z rolą użytkowników miasta (str. 8), co ma swoje odbicie w innych punktach dokumentu. Stawiamy tezę, że podmiotowość mieszkańca, a nie użytkownika miasta, jest kluczem do sukcesu miasta → pozbawienie mieszkańca roli współodpowiedzialnego, współgospodarza, jest początkiem końca miasta, w którym „chce się żyć”.
3. W dokumencie, często występuje odwołanie do „zrównoważenia” niestety bez wyjaśnienia o jakie zrównoważenie chodzi – czego z czym.
Brak takiego doprecyzowania już obecnie powoduje konfuzje wynikające z różnych interpretacji, w różnych grupach interesu - np: w strategii wskazuje się problem „overtourismu” i potrzebę zrównoważenia, a z kolei instytucje miasta dostają cele

zwiększenia ruchu turystycznego, gdzie oczekiwania rajców miejskich sięgają 200%!!! wzrostu.

4. W definicji celów strategicznych pojawia się słowo „dążenie”. Wzorem dużych korporacji uważamy, że „dążenie” nie jest i nie powinno być elementem celu ponieważ nie poddaje się zwymiarowaniu i nie buduje trwałej wartości.
5. W dokumencie, w części operacyjnej wskazującej konkretne inicjatywy, widać brak inwestycji skalujących pojemność i nowoczesność miasta do poziomu spodziewanego w 2050, zwłaszcza w kontekście komunikacji, bezpieczeństwa i zaawansowania technologii informatycznych, zwłaszcza:
 - a. Zintegrowany system transportu publicznego – metro, autobus, pociąg, samolot - oparty o inteligentny tracking środka transportu i podróznego.
 - b. Zintegrowany system zarządzania ruchem wjazdowym do poszczególnych dzielnic, dopuszczający do wjazdu adekwatnego do bieżącej pojemności, wraz z systemem retencji pojazdów
 - c. Zintegrowany, inteligentny, system wsparcia służ porządkowych, do automatycznej identyfikacji i neutralizacji zagrożenia ładu i porządku publicznego
 - d. Metro
 - e. Terminal/nowe lotnisko oddalone od miasta
 - f. Nowoczesne centrum obliczeniowe, adekwatne do wyzwań technologii klasy AI
 - g. Zintegrowany system podatków i opłat lokalnych, wspierający:
 - walkę z depopulacją i gentryfikacją dzielnic historycznych,
 - rozwój drobnego biznes lokalny, prowadzonego przez mieszkańców w ich dzielnicach,
 - h. Zintegrowany system zdalnego załatwiania spraw administracyjnych i codziennych, z wykorzystaniem technik komputerowych, z jednoczesnym współistnieniem rozwiązań umożliwiających obsługę osób „wykluczonych cyfrowo”
 - i. Nowoczesna infrastruktura/środowisko dla lokowania startupów, a atrakcyjnym modelem wsparcia,
 - j. Zintegrowany system opieki medycznej, psychologicznej, farmaceutycznej
 - k. Zintegrowany system wprowadzania przybyszów do lokalnej społeczności:
 - i. zagranicznych ekspertów/rezydentów
 - ii. emigrantów klimatycznych